

TELEGRAFUL ROMANU

Nº 4. ANULU XVII.

Telegraful este de done ori pe septembra : Joi'a și Dumineca'. — Prenumeratia se face în Sabiu la expeditura poștei pe afară la c. r. poste, cu bani gata prin seriori francate, adresate către expeditura. Pretul prenumeratului pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. — ear pe o jumătate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pen-

tro provincie din Monarchie pe unu anu 8 fl. era pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. — Pentru princ. și teri straine pe unu 12 fl. pe 1/2, anu 8 fl. v. a.

Inseratul se plătesc pentru interioară ora cu 7. cr. și 1/2 cr. și pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetare cu 3 1/4 cr. v. a.

Sabiu, in 12/24 Ianuariu 1869.

Protocolul congresual cu Statutul organic și a clusei a esită de sub tiparul și după vre o câteva dile se va spedă p. t. prenumerantii. Pentru acei ce nu s'au prenumerat și dorescă a avé mentiunatul protocolu cu toate cele ce se tienă de densulu, se vinde în tipografiile archidiecesane pre langa pretiu de 1 fl. 50 cr. v. a.

Directiunea tipografiei

Archidiecesane

Din comitatul Hunedorei 6/18 Ian.

Miscreminte pentru alegerea dietei dela Pest'a, ocupă astăzi atențunea publică, în linie a primei. Magiarii că domitorii situației, incredincioi în norocul orbii, de care le-a facut parte sörtea, î-si facu calculi siguri, după cari domnia lor se credu a fi competenți a purta și astă data numai singuri după postă și placu destinele patriei; și asiă — după cum puturămu observă de nnu tempu incóce — densii în locu că sa caute ocasiunea spre a pasi cui români la o contielegere, la cari români totu-déun'a aru fi statu gata — se apucara a le rumpe și totu mai multu ranele cele grele, începura și calumnia fără leacu de crutiare și sfisiela. Cine nu scie ca suntu acum loni de dile, de când magiarii striga mereu prin jurnalele lor germano-magiare, că români au tendinție periculose, că cerculează între densii multime de proclamatuni revolutionarie, că se preumbla prin tiéra missiunari români in susu și in josu etc. etc. și toate aceste scornituri, ce dovedesc o politica slabă, — nu au putut avé altu scopu decât a inegri pre români in fatu lumei. Care insa pote sa fia rezultatul acestei politice unguresci, va dovedi viitoriolu. În urmă acestei proceduri magiare, cine se va miră deca români intristati și disgustati cum suntu, — nu multu se interesă pentru tota alegerea de deputati. Comitetul nostru comitatensu, fu convocato in caus'a alegerilor pre 1/13 și 2/14 a curentei la Dev'a, anotandu-se in hârhi'a convocatorie, că in diu'a dintâi, se va tineea o conferintă preliminaria. Români se insinuara într'unu număr fără micu la comitetu, de-si toc'm a acum aru fi fostu tempulu, că sa nu lipsescă nici unul, pre cându ungurii alergaru acolo cu totii, și asiă conferintă preliminaria o tienura numai acesti'a, consultandu-se despre individii alegendi de deputati fără că sa cugete, că într'unu comitatu romanescu precum și alu Hunedorei, aru avé sa-si traga putientul săm'a și cu români. In 2/14 a curentei se tienă si-dintia de comitetu sub presidiul judeului primieru Szereday, căci comitele supremu Barcsay, absentase de acasa, facendu o călatorie la Clusiu, unde fuse chiamat prin telegrafu. Cetindu-se in siedintia ordinatiunea ministeriale și instructiunea pentru alegerea deputatilor dietali, membrii români, de-si putieni la numeroz, facu o declaratiune in sensulu acel'a, că de ore-ce diet'a din Pest'a espirata, n'au luat in nici o consideratiune interesele naționale cele drepte ale românilor, și s'a purtat cu totu disprețiul către densii, fără că sa se fia ingrijită barem pentru o lege electorale corespundetorie, asiă membrii români presenti nu potu luat parte la actulu pregaritoriu pentru alegerea deputatilor la diet'a viitoră". Magiarii numai decât voira a face din acesta declaratiune un felu de demonstratiune, interpretându-o după datio'a lor, suspicioanu pre români cu tendințe periculose, și asiă se incepuse o dispută alegere, până cându unul dintre membri comitetului, desfasiurându, ce insemnatate sublimă are libertatea vorbirei, in viatia constituiunala, provoca pre magiare a nu nadusi astă libertate, și face atentii a nu

se pré increde norocucului ce le suride, a incetă odata cu suspicionările și insinuările cele tendențiose, a nu instraină și a insultă pre români cu toate ocaziunile de către densii, căci viitoriolu e ne sigur, și nimenea nu va mai potă sta bunu, că nu va mai veni timpulu, cându patria ne va strigă a dă măna cu mâna. Atunci va veni timpulu ca inteci pentru pecate, dar' se poate ca caint'a sa fia pre tardia.

In fine aratăndu acela-si membru magiarilor ca nu ar' fi avutu nici o cauza de a se irită asié tare pentru o declaratiune atât de inocenta, prin aceasta discussiune se curma, ear români remânu prelunga declaratiunea lor. In 3/15 curentei comitele Spr. ajunge acasa dela Dev'a, dar missiunea Ilst. Sele la Clusiu nu ne este inca cunoscuta. +

Din Ungaria.

Intre imprejurările de fată voindu omulu a referă ce-va din viața publică a Ungariei, cu greuva astă altu ce-va mai interesantu, decât miscreminte electorale din tiéra. Din toate unghirurile tierei nu se ande altu ce-va decât despre primirea cutârui ablegatu dietalu de către alegatori, despre darea de séma a activităției sele in diet'a espirala, laudandu și radicandu pâna la nuori acea partida, de care se tiene și respectivulu, aretându-o că pre unic'a mantuitorie a patriei, — firesce numai că sa-lu realéga. In adeveru materia destula pentru foile magiare. Foile noastre naționale fără putieni au de a inregistră din aceste cuventări, de ore-ce cu fără putieni exceptiune cele mai multe se referesc curatul numai la interesele naționei magiare, iéra dintre deputati nostri, după cătu sciu, inca nici unul nu s'a presentat înaintea alegatorilor sei spre darea de séma; de aceea eu credu, că pentru foile noastre e destulu, deca va urmari cu atenție directiunea, ce o va luă cutare partida magiare, și asiă credu, că nu va fi fără interesu, deca ve voi impartasi putieni despre primirea și vorbirea unui dintre corifeii partidei stângi de mijlocu C. Tisz'a in mijlocul alegatorilor sei din Debrecinu. —

In 13 Ianuariu la 3 ore după prânzul sosii aci numitul deputat insocit de mai multi prietenii din Oradea. La curtea ferata fu primitu cu deosebita pompa de către alegatorii sei. Mai multe trasuri din orasul și unu banderiu de vre-o 50 calareti i-a estu intru intempiare la curtea drumului ferat, de unde după obicinuitele cuventări de salutare se pornira cu totii către orasul intre strigări frenatic de „éjlen urí“. Dupa o óra o depozitione cu parochulu orasului (Révész Imre) in frunte lui binevenită și in quartiru, rugandu a primi și prevenitoru missiunea de representante dietalu alu Debrecinului. Sér'a i se arangia unu coductu de facile cu musica instrumentale, cu care ocasiune unu profesor dela institutiu de invetiamentu i rostí o cuventare, prin care i atinge meritele castigate atât pentru patria cătu și pentru biserică reformata. Responsul i su securu, dura precisu. Diu'a de 15 ale cur. fu destinata pentru de a se infatisă înaintea alegatorilor spre darea de séma — celu putieni după forma — a activităției sele dietali. Sal'a eea spatiosa a eccligului era indesuita de asculatori. Intr-o cuventare mai de o óra desfasură in liniaminte generale activitatea dietei espirate, aretându directiunea, ce a luat o partida și alt'a, după aceea vine a le spune luptele cele mari, ce le a purtat partidă stânga facia cu partidă dela guvern. Vorbindu, despre directionile felicitelor partide dietali ataca intru modu de totu ostilu stâng'a extrema, aretându-o că fără periculosa patriei, dicindu intre altele, ca scopulu ei nu e altulu, decât a fi opositionale, și s'a insocit cu astfelu de

individu, cari s' in diu'a de astăzi denegă validitatea legilor din 48., și asiă nu poate consenti decum cu acesta partida. —

Pasul acesta din urma arata, că in partidă Dlu Tisza nu există destula solidaritate; pentru e de mirat, cum de acel'a, care se geră de conducătorul alu stângi, se exprima astfelu despre estrem'a tocmai acum, cându se vorbesce despre o apropiere intre aceste două partide stângace, bă se dice a fi chiaru de lipsa acelaș apropiere, deca voru a invinge la alegerile viitoră asupra partidei dela putere. Si cumca aceste două partide se să apropie de complanare, se vede din acea imprejurare, că in Pest'a s'a înființat unu comitetu centralu alu stângi, alu căruia presedinte este redactorul lui „Hon“, unul din organele stângi, ear secretariu unu colaboratoru dela Magyar Ujság — organulu extremei. —

Unu altu obiectu, ce se discuta acum prin diaristică magiară, este circularul Primatei din 30 Dec. a. t. referitor la legea interconfesională. Acestu circulariu e impartit in 6 parti. Din cuprinsul lui se vede, că Primatele aru fi cum aru fi multamită cu numita lege, dar' cu paragrafulu referitor la crescerea copiilor nascuți din casatoria me-teata nu poate fi multamită nici decum. Dieu! are dreptu Par. Primate a nu fi multamită penru multe prerogative de ale bisericii catolice s'au stersu prin acea lege.

Anca ceva! In diu'a trecute unu telegramu dela Sabiu, reprobusu de toate foile mag. aduce scirea, că Români din Transilvania nu voru a-lege deputati pentru viitoră dieta, deorece penru Transilvania numai diet'a ei propria e competită a aduce legi. La acesta se scăla organulu lui Klapka și într'unu articulu de fondu din sambat'a trecuta voiesce sa dea sfatu Românilor ardeleni a se lasă de a fi opositionali, pentru ca cu aceea nu voru căstigă nimic'a. Ce voiescu ei prin acesta politică? i intréba „Századunk“. Au voiescu pri accea a atrage atențunea Europei asupra lor? — Aci aduce de exemplu pre Cechii, pre carii pentru politică a loru epositionale i-a condamnată tota Europa (după parerea lui „Száz.“); Sau se incredu Români prea fare in poterea lor, dura atunci se insiela — Aru fi bine, căndu „Századunk“ si-aru tiené sfaturile pentru sine, căci Românilor nu le trebuie sfatul lui „Századunk“, ei voru lucră dupa sanatos'a loru pricepere.

Inainte de a incheia sfirile acestea nu potu a nu dă espressiune indignației, ce au facutu asuprămi, și credu, că asupra fiacării românu bine-simtoriu, declaratiunea deputatului rom. (de unde? nu sciu) Papp Simon in „Hon“: că elu nu se tiene de acei deputati nationali, cari au subscrisu projectul Dlu Al. Mocioni, in caus'a de naționalitate, și asiă nu e de a se referi și la elu inovativare, ce a facut o lokai in cuventarea sea către alegatori: că adeca numai deputati nemagiari n'au fostu multamiti cu projectul referitor la causa de naționalitate, și spre chiarificare roga redactiunea lui Hon a publică cuventarea sea tenua cu ocasiunea desbaterei aceluui projectu. — Dupa prerezea mea declaratiunea lui S. Papp ar fostu de prisosu, pentru o unumai Români, ci si neromâni ilu cunoscu prea bine, de ce panura e Domnului.

Conferintă

căsu'a greco-turcă

Conferintă, despre care dedusem si noi unele informații publicului nostru, s'a terminat. Resultatul e învelit pana acum in — negură nescris intie și e de temut sa nu sia mai tar-

diu învelit în fum — de tunuri. Membri confirintiei emitîn, după cum ceterim în cele mai multe discurse, o declaratiune, după care au să se conforme atât Grecia cât și Turcia. După „La France“ acesta declaratiune constă din trei puncte a căroru cuprinsu esențiale aru fi cam urmatorul :

1. Turcia are temeu de a se plângere asupra bandelor de voluntari, ce se formează pre teritoriul grecescu, pentru că aceasta e vădemare satisfăcătoare atâtului poporului, și pentru că e detori a Greciei, ori care aru fi legătura ei internă, să nu concedă, că să se pregătesc pre teritoriul ei atacuri asupra unui stat vecin.

2. E detoria a Greciei, să impedece, celu putin în mările ei înarmarea nailor piratilor (lotri de mare).

3. Grecia nu are dreptu să se opuna întărîcării a casa a emigratilor candidati, carii doresc să se reintărce în patria lor.

Declaratiunea acăstă se dice ca se va predă regimurilor grecescu și turcescu spre observare.

Despre cabinetul grecescu se vorbește că are de cugetu a indreptă unu cerculariu către totă curtile Europei și în legatura cu acestă și unu memorandum. În acestu din urma se va dovedi Europei, cu unu materialu bogat geograficu și statisticu, că Grecia, pentru că să pote ocupa unu rangu potrivit ușor în interesulu Europei, trebuie să aibă insulele Creia, Samos și Chio și o parte din Macedonia și Tesalia.

Turcia că să previna asemenea pretensiuni nu poate face nimică. Căci se punemă ca aru apela la arme. Ea n'a putut să stea nimică la cale cu vre-o cătiva candidati, cum va fi în capetă, cându totă populatiunile ei aru începe a se miscă în contra-i?

Grecia de alta parte concentră trupe să se provede cu bani.

Deci fiindu ca conferintă nu au gasit unu mijloc de a pune stăvila între amenda, lesne se potu incaieră.

sciatu, că e a e în stare, a înfrontă orice eventualitate.

Militia tăierei și marină bine armata se află pre picioru de pace; adeverată stare a presentiei nu trece preste aceea de sub cele lalte regime; insă în armarea noastră e perfectionată; arsenalele și magazinele noastre suntu implete; rezervele noastre suntu bine deprinse, garda națională mobilă se organiză; flota noastră este formată; locurile noastre întărite se află în stare bună și totă acestea îndepărtează năvăzării o desvoltare neîncunjurabilă. Am ajuns să intăiem că tra carea neintreruptă a fostu îndreptată ne-suntie mele.

Învăzorele de ajutorie militarie ale Franței se află de aci înainte la culmea destinației lor.

În situația acăstă putem arata pre satia dorintă noastră, de a susține pacea. Nu e nici o slabiciune, a o spune acăstă, de căcă suntem gata să aperă onoarea și independența tăierei.

Relațiunile noastre suntu fată cu puterile straine suntu cele mai amicale.

Revoluția, care a eruptu dincolo de Pirinei, nu au alterat relațiunile noastre cele bune fată cu Spania, și conferintă, care se tiene acum, că să nadușiasca în Orientu unu conflictu amenintătoriu, este unu actu mare, a cărui însemnatate trebuie să o stimăm. Conferintă se va fini pește putin, să toti plenipotențiile s'au invitat cu principiile ei, care suntu acomodate, a produce o apropiere între Grecia și Turcia.

Déca prin urmare — precum tare sperezu — concordia comuna nu va fi conturbata prin nemicu, atunci vomu putea realiza multe ameliorări intentionate, și ne vomu nesu, a deslegă totă cestionele practice produse prin enquețele agronomice.

Lucrările publice suntu bine dotate, drumurile vecinale se clădescu, investimentul se dezvoltă bine în continuu în totă ramură și pește putin, ne vomu putea îndreptă — multiamită urcări perioadice a veniturilor — totă grija noastră spre ușurarea sarcinilor publice.

Se apropie momentulu, în care altreiă ora de la fundare monarhiei se reinoiesc corpulu legislativu prin alegeri și elu va fi ajunsu totudeună marginile legitime ale mandatului său — ceeace pâna acum a au fostu unu lucru necunoscutu.

Regularitatea acăstă a perioadelor legislative are de a se multiamic consensului, ce au existat în totudeună între noi, și încrederei, ce mi o da întrubintarea cea adevarată a dreptului comunu electoral.

Masele poporului suntu perseverante în încrederea loru precum și în aplecarea loru cea bună, și déca patimile cele bune suntu în stare a le ridică, apoi de alta parte sofismele și calumniile abia misca suprafată loru.

Sprîjinitu prin aprobarea și conlucrarea DVăstra sumătare oțarită, a persiste pre căea, ce mi o amu propus, va sa dica, a primi totă progresele adeverate, însă a paști totu odata basele fundamentale ale constituției, care au asecuratu votul națională contra ori cărui atacu, scutite de orice persecutare.

Pomulu celu bonu se cunoște de pre fructele sale, se dice în evangelia; și dă, — déca aruncăm o privire asupra trecutului — care e regimul, care i-au datu Franției siapte-spre-dieci ani de linisce și de fericire, ce din dă în dă au crescut? E adeverat, că ori-ce regim este supus erorei și fericirea nu suride tuturor întreprinderilor lui, dă ceea ce compune puterea mea, este, că naționa scie, cumca eu de două-dieci de ani nu amu avutu nici unu cugetu, nu amu implinitu nici unu actu, ce nu aru fi avutu de indemnă interesele și marimes Franței. Ea scie, că eu amu fostu celu dintău, care amu vrutu să amu o controlă strictă, pentru ducerea afacerilor, scie, că spre scopul acestă amu înmulțit atribuțiunile corporațiunilor consultative, convinsu fiindu, că sprîjinul celu adeverat a unui regim sta în independentă și patriotismul corporilor mari ale statului.

Ce două legi votate în sesiunea DVăstre ultima, cari au avutu scopu, de a desvolta principiul discussiunei libere, au produs două electe contrarie, ce suntu de lipsă a se constată.

De o parte au creatu presă și adunările publice în ore care cercu o agitație maiestrită și au lasat su apără eara idei și patimi, despre care se credea, că suntu stinse; de alta parte însă naționa, care sau aratatu nesimțitorie fată cu agitațiunile cele mai vehemente, au contatul de firmătatea mea în ce privesc sustinerea ordinei; ea nu au simțit sugdută credința sea în venitoriu.

O întâlnire minunată! Cu cătu se sileau mai multe spirite aventurose și subversive, să conurbe liniscea publică, cu atâtă mai adenea linisce era.

Realațiunile comerciale capetara iera-si unu sboru folositoriu, veniturile publice se înmulțira în modu însemnatu, interesele se linisca și partea cea mai mare a alegerilor partiale dăde regimului meu unu sprigiu nou.

Legea militară și mijloacele, oferite prin patriotismul DVăstra, au contribuitu, spre a întări încrederea tăierei, și în simțimentul adeveratului mandat și sele au aflat o adavarata

satisfacție în dia aceea, în care au

seze sărtea Franței pre o alianță intimă a puterii statului și a libertăției.

Telegrame.

Paris, 17 Ianuarie. „Journal officiel“ dice: conferintă au tenu ieri siedintă a cincea.

„Constitutionel“ dice: că conferintă și-au finit lucările sele afară de unele formalități, pentru care pote va trebui să se mai tienă încă ună și cea din urmă siedintă. Plenipotențiile după o pregeudare matra s'au invitat la dechiaratiunea, care revocă în memoria principiile dreptului internațional, trase la îndoială prin conflictul turco-grecescu. În data ce va fi provaduta dechiaratiunea cu totă subscrizerile, se va aduce la cunoștință Greciei.

„Constitutionel“ dice, că déca va fi de lipsă, a se tienă ultimă siedintă, se pote aduna conferintă astă seră.

Paris, 17 Ianuarie. Jurnalele de sără scriu, că toti plenipotențiile puterilor conferintei — afară de Djemil pasi, care ascăpta instrucțiuni dela regimul său — au subscrutu protocolul conferintei. Rang-be explica fată cu Lavalle tacerea Greciei prin intrerumperea telegrafului.

Paris, 17 Ianuarie. „Constitutionel“ dice: Se pote ca actul diplomaticul conferintei se va notifica directe în Atenă și Rangabe va primi despre acelă numai o impartăsire oficioasă.

„Constitutionel“ deminte, că Rangabe aru fi cercetat pre solulu rusescu, cont. Stackelberg din cauza anului nou grecescu.

London, 17 Ianuarie. „Observer“ înșințiează: lordulu Lyons au adusu lucru într-acolo, de conferintă s'au declarat în contră unei efepțuri forțate a rezultatelor conferintei, pentru ca altintre s'eru nasce incercări infinite între puterile conferintei și între Grecia.

Madrid, 16 Ianuarie. La candidatiunea de aici au fostu 11,000 voturi pentru monarhia și 2700 pentru republică. Resultatele de pâna acum de prin provincie suntu cu putine exceptiuni pentru monarchisti.

Corfu, 17 Ianuarie. Din Atenă se înșințiează, că decretul, privitorul la edarea banilor de chârtia, fu retras. Bancă națională a Atenei și bancă jonica au imprumutat regimului 21 milioane de drachme.

Pregatirile de resbelu se continua cu energia. Prește totu domnesce linisce.

Paris, 18 Ianuarie. „Public“ înșințiează, că totă cabinetele europene au primit prin telegraf resumatul dechiaratiunei primite de conferintă. Mai multe regimuri au și respunsu indată, aprobatu purtarea reprezentanților loru. Lavalle au primit felicitări din partea colegilor sei.

„Entard“ dice, că vorbirea imperatului au fostu interrupță a deseori prin semne de aprobare și aplaus, de care fura insocute cu deosebire locurile aceleia, unde accentua imperatul tendința sa de a susține ordinea internă și pacea din afară. Vorbirea prește totu luata se privesc de pacinice.

„France“ dice: Nici odata nu au fostu cunoscute imperatului mai chiaru, nici odata nu au corespunsu cuvintele vorbirei sele mai bine simțimentul celu adeverat alu dignităției esterne a Franței și aspirațiilor ei interne. Francia vrea din afară pace; dă o pace demna de sinesi; ea se simte tare de ajunsu, și gală pentru totă evențualitate, de a reprezenta în concertul poporilor principiile moderne, pre care se pote basă liniscea Europei întregi sub garanția intereselor sele proprii.

Noi suntem înarmati pentru resbelu, déca ne voru constringe împregiurările; însă înarmările noastre nu au nimică, ce aru neliniști pre cele-lalte puteri, déca acestea suntu insuflite de acele-si tendințe pacinice, de cări e condusu regimului imperatului.

„France“ dice: chartea galbina va apăra numai cu finea septamanei acesteia.

Djemil pasi ascăpta în continuu instrucțiuni dela regimul său, că sa scie, că ore subscrive dechiaratiunea conferintei său o dechiaratiune specială.

Constantinopol, 18 Ianuarie. Părta au telegrafit pasiei Djemil, că sa subscrive protocolul conferintei. Se crede, că și Grecia se va invoi cu protocolul.

Stockholm, 18 Ianuarie. Dietă s'a deschis. Cuventul regelui constată relațiunea cea mai a-

micale cu toate puterile și anunță proiectul unei acte noi și chiar de uniune pentru Svedia și Norvegia, mai încolo o reorganizare totală a relațiilor armatei, o codică nouă militară, în fine o propunere pentru capitalizarea contribuției agrarie și continuarea neconturbată a cladirilor celor mari pentru drumul de feru fără radicare a contribuției.

Cuventul de tron accentuată mai încolo împreunarea prințesei Lovisa cu principalele de corona din Danemarca, ceea ce o va întări legamentul popoarelor scandinavice și cere 190,000 taleri contribuție pentru mireșa. În fine se asternu proiecte despre unu imprumut de 3.100,000 taleri pentru cladirea drumului de feru în linia nord-vestică și pentru tractatele comerciale încheiate cu Japan și Siam.

Londra, 19 Ianuarie. După cum se știe, protocolul conferinței nu perscruta ansa conflictului turco-grecesc, ci declară, ca favorarea insurecției contra statului vecin, și sprijinirea în secretu a voluntarilor insurectionali suntu contra dreptului poporului. Declaratiunea acăstă se va predă că nota colectiva Greciei și după ce va censiști ea, se va recerca pórta, și retrage ultimatum.

Preșa engleză privesc cuvantul de tron (din Franța) de favoritoriu.

Constantinopol, 19 Ianuarie. Comisiunea, asediata de pórta pentru afacerile grecesci, notifică pentru suditi grecesci de aici, ca ei suntu datori a se prezenta cu repertele dela nationalitatea lor, pentru că sa pórta primi concediu, de a locui aici, și să se-si pórta primi pasaportele lor.

Paris, 19 Ianuarie. Se asigură din unele părți demne de credientu, ca indată ce voru fi subserisul plenipotentiilor tuturor puterilor protocolul conferinței, conferința va emite unu secretariu cu missiunea, de a notifica protocolul regimului grecesc.

Paris, 19 Ianuarie (Siedintă corporativă legală) Presedintele roșii o scurtă alocuție, dar nu de cuprinsu diplomatic, exprimă putine cuvinte panegirice pentru deputații reposați și invită pre membrii casei, că sa observe sub degurgerea desbaterilor bună cuviintia parlamentaria. Dupa aceea impartăiesce, ca s'au asternutu mai multe proiecte, anume despre creditul adaugat pre anul 1868 și 1869, despre bugetul pre anul 1870 și despre unu decretu, care insarcină pre ministrul de finanțe Magne, că sa reprezente pre regimul la desbaterile finantiale. Mane se va tienă siedintă.

„Patrie“ dice, ca Rangabe au scrisu la Atena în sensu impaciutoriu.

„Public“ înșintă, că membrii conferinței pôte se voru adună astăzi, că sa subscrive pentru ultimă data actele conferinței. Djemil pasi va subscrive protocoile, dar nu declaratiunea colectiva a puterilor. Conferința se va privi de permanentă, pâna când voru sosi responsurile Turciei și Greciei.

Madrid, 19 Ianuarie. La alegerile de aici s'au datu cu totulu 54,157 voturi. Sagasta, celu din urma de pre listă de alegere pentru monarhia, au avut 29,430, și Figară, celu dintâi de pre listă republicana 14,969 voturi.

Constantinopol, 19 Ianuarie. „Levant Herald“ constată, că pórta au primitu otărire conferinței. Statul quo dinaintea Syrei se continua.

Madrid, 19 Ianuarie. Se da cu socoteala, că intre 350 deputați, cari suntu de a se alege în Spania întrăga, suntu 300 monarchisti, 30 republican și 20 partizani bourbonici.

Fagaras, 22 Ianuarie. Antonelli propune în siedintă comitetului districtual, pre lângă temeuri ponderoșe și energice neparticiparea la alegerile dietale.

Unu altu membru springesce și interesește temeuri cu propunerea, că sa se dea expresiune, că numai de sila voru luă parte la alegeri. Propunerea din urma s'a conclusu cu o forte slabă majoritate.

Comitetul și exprima desplacerea sea contră legii unionei și a naționalităților.

Pestă 22 Ianuarie. Deschiderea dietei (ung.) se va întemplă în 3. Aprilie, rescriptul respectiv urmăza în vre o câteva dile. Fóia oficială cuprinde mai multe denumiri de ofișieri de ai gar-

dei — Conte Andrassy a plecatu cu sătia sa la Viena. — Wien Ztg. aduce denumirea a douăci de membri ai casei de susu pre viață. — Principalele de corona alu Belguimii au murit în noptea trecută.

APEL

către onoratul public român, și cu deosebire către preștimatele dame române.

Conformu decisului adunării generale a asociației naționale arădane pentru cultură poporului român de datul 15 Septembrie 1868 Nr. 17 la viitora adunare generală a acestei asociații, care se va tienă în lună lui Mai a. c. se va aranjă o petrecere împreunată cu o sortitura de loteria în folosul asociației, alu căreia substratu voru fi efectele și ori-ce felii de daruri, ce voru încurge temporiu dela binevoitorii asociației.

Fiindu ca totu rezultatul acestei întreprinderi depinde mai multu dela caldurăsprințirea onoratului public român, — subscrise directiune, în firul mesurilor luate pâna acum pentru efektuarea decisului mai susu provocat, vine cu totu increderea a se adresă către onoratul public român, rugandu pre toti și pre fisece-care: sa binevoiescă a sprințirea amintita prin orice felii de daruri, care le stau la dispusetiune.

Zelul și insufletirea, cu care preștimația parte femeiescă totu-déună s'au destinsu la întreprinderi de felii acestă, da subsemnată directiune firmă sperantă: că partea cea mai alesă a efectelor, ce voru fi a se pune la sortire, va încurge din muncifentia sessului frumosu, a damelor și a domnișorilor noștri, care au modru de a contribu la substratul sortitării cu ori-ce felii de obiecte luate de mâinile lor, său și altcum castigate prin zelul și insufletirea către scopurile asociației.

Daruirile menite spre scopul acestă voru fi de a se tramite la subsemnată directiune pâna în 31. Martiu a. c., din care privinția pentu usioritatea onoratului public, directiunea sau insarcinată pre toti domnii colectanti din afară: a primi astfel de daruri, și pre lângă o consemnare esactă pâna lo terminulu atinsu a le transpună aicia; care apoi cu numele daruitorilor numai decât se voru publică pre calea foilor periodice, și la adunarea generală se voru espune la privire din preuna cu totu acele: că dora onoratii contribuitorilor voru află de bine a le tramite deadreptul la directiunea subsemnată.

Ie că déra ocazia pentru fisece care română, de a contribu și în acestu modru la scopurile asociației noștri de aicia, care este: cultură poporului român; dar deodata ocazia pentru a contribu și la acea: că convenirea noastră la viitora adunare generală se fie pre cătu se poate mai interesanta, și insufletirea naționale sa se exprime în rezultatul salutar!

Dati daru resunetu la acestea domnilor și damelor din totu părțile locuite de români! și prin succursulu domnișorilor vostre faceti, că intenția asociației noștri cătu mai bine se o potem realiză!

Aradu, 9 Ianuarie nou, 1869.
Directiunea asociației naționale arădane pentru cultură poporului român.

Mironu Romanul, Presedinte.

Petru Petroviciu, Notariu.

Regulamentu.

pentru afacerile direcției Asociației naționale arădane pentru cultură poporului român.

(Continuare.)

Partea II.

Dispusețiuni particulare pentru singurătății direcțori ai Direcției.

Articolul I.

Agendele directoriului primariu și secundariu; și ale presedintelui substitutu.

§. 36. Extracte protocolare și copie de acte din Arhivul Direcției numai cu invocația Direcției se potu dă prin notariu, pentru a căror estradare pre partea privatelor, direcția în

singurătate casori pôte crește o tapșă după imprăjurări cătu mai moderata în folosulu fondului asociației.

§. 37. Directoriul primariu și celu secundariu succesiv suntu presedinti naturali în siedintele direcției, și că atari au insarcinările și prerogativele cuprinse în partea I. a regulamentului de facia.

§. 38. Amendoi directorii afara de siedintă au o sféra propria de activitate, — căre se extinde la următoarele afaceri, adeca ei reprezinta direcția asociației în toate agendele ei personale, — care nu cădu în vre o dispusetiune exceptivă a direcției; său în agendele speciale a vreunui direcțorii direcționale; — au a cercă mai adesea ori protocoile, — diuinale, și preste totu lucrările singurătății direcțorii ai direcției, au a cercetă deosebi starea casei, și a fondului instrucțu alu asociației; cum și portarea servitorilor, — mai de parte au a priveghia asupra ordinului bunu în privința conversației și a aduce la cale abaterile contrarie dispusetiunilor sustinute; — în urma au a procură deplinarea seaderilor observate în manipularea trebilor asociației.

§. 39. Activitatea presedintelui substitutu după §. 10 — incătu acela-si are și alte insarcinări speciale, — e restrensa numai la siedintă direcționale, în căre elu tiene presidiul, și la expediție ce suntu de a se face de sub presidiul, sau; — iera nu și la celelalte afaceri directoriali atinse în §. precedinte, pentru care au locu dispusetiunele §. urmatoriu.

§. 40. În intempleră, cându posturile amendurorii directorilor s'ar face vacante, — său amendoi directori în ori ce modru ar fi impedeatii de la deregatorii lor pre unu tempu mai indelungat, — direcția, — pentru îngrijirea afacerilor atinse în §. 38 alege dia sinulu seu unu suplinire provisoriu alu directorului — carele apoi pâna la delaturarea totală a impedearei activităței directoratului, e inzastru en totu prerogativele, — și insarcinări cu totu afacerile directoratului.

Articolul alu 2.

Agendele notariului.

§. 41. Notariul direcției o duceatoriu de protocol în totu siedintele direcționale, — referinte regulariu alu tuturor negoțiilor intrate la direcție, incătu pentru unele cause speciali nu ar fi insarcinată că referinte altul dintre membrii direcției, — și se îngrijește despre expedițiile decisiunilor direcționale.

§. 42. Tote scriptele adresate către directiunea unele primesc notariul și în ordine cronologică le induce pre scurtu intra unu diurnal de intrare în tomitu după formularul de sub A totu deodata pre fisece-care esibit pune datul presentei și numerul diurnalului.

§. 43. Scriptele și preste totu obiectele, — pentru cari la primirea loru aru fi sa se depuna său vre-o tacă de expediție său pretiulu lucrului tramis, — deca din acele nu se prevede nici unu folosu pentru asociație, — său deca nu corespundă la vre-o dispusetiune specială a direcției, — nu se primesc de felii, — ci cu convocația presidiului se reindrumă nedeschise.

§. 44. Intratele din tempu în tempu, — daru nesmintită înaintea siedintei ordinare pre lângă jurnalul intratelor se prezinta directoratului spre revisiune, — său în absența amendurorii directori, — presedintelui substitutu alu direcției. — Iera de cum va aru obveni vre-un object urgente, — a căruia pertractare nu rabda nici o amenare, — notariul e indatorat de locu a face pasiurile recerute conformu §. 6. partea 1 a regulamentului, — pentru conchismarea unei siedintă estraordinară.

§. 45. Notariul e indatorat de locu după autenticarea protocolului siedintei direcționale superarea obiectelor a o însemnă în jurnalul de intrate, — și a face expedițiile cuvenite cu subscrisea presedintelui și cu contrasemnarea sea propria, totu deodata efectuindu înmanuarea decisiunilor în locu prin servitorulu direcției, — iera în parti prin postă pre lângă listă de înmanuare.

§. 46. Spre evidența speditiunii notariulu va purta uno jurnal de expediție tocmitu după formularul de sub/B — în care însemnando speditiunea în ordine cronologică din siedintă în siedintă, va face arțare direcției despre implita speditiune, — mai departe are datorința a purta scont,

— și a tiené in evidintia membrii și colectantii
asociatiuncii.
(Va urmá)

R o m a n i a.

Ordinu de dí, adresatu armatei de Inaltimaea
Sea Domnitoriu, cu ocaziunea anului nou 1869.

La renoirea anului, ve urezu la toli, oficeri
și soldati, multi și fericiți ani.

Mantienerea păcii, atât de trebuincioasa
pentru prosperitatea patriei, este cea mai scumpă do-
rintia a înimii mele, ve amintescu insa ca o ar-
mată bine formata, organizata, fidela și disciplinata
este fală ori-cărei națiuni, precum și garantia cea
mai buna pentru realizarea acestei dorințe.

Silësca-se dara fia-care in cerculu seu spre
a deveni și a remané unu membru demnun alu
acestei mari institutiuni.

Carolu.

„Rom.“

V a r i e t à t i .

** In loculu generalului br. R a m m i n g e
denumit LMC bar. Rodich comandante alu di-
visionei 16 si a comandei mil. din Sabiu.

** Conte Iuliu Andrassy ministru
presedinte a rostito inaintea fostilor sei alegatori
din comitatul Zemplinului o cuventare, in carea
a datu séma de purtarea sea in sessiunea dietei.
Densulu in decursul cuventărei folosesce anec-
dot'a cu paserile, prin carea vrea sa arate
practicabilitatea complanării cu partea imperiului de
dincolo de Lait'a. Elu dice: „Din 10 paseri de
pre versulu casei, căt mai remanu, déca doue le
vei puscă? Responsulu aru si sa sia: optu. Inse
in pracsu nu e asiá, pentruca celelalte sbora si
nu remane nici una.“ — La acestea opositionnea i
respunde in „Hazánk“ sub rubric'a „spini“ (lövi-
sek) cu o alta anecdota și adeca: Déca pre bancele
ministeriali siedu optu ómeni și din acestia cinci
perdu increderea, căt mai remanu acolo? Aru
dice cineva ca trei; déra se aru insielá. Pen-
truca déca in Ungari'a este viatia parlamentaria
toti sbora de pre bânci, iéra déca nu este via-
tia parlamentaria, atunci toti remanu acolo.

In aceea-si cuventare vinu și urmatorele pa-
sagie:

„Intr'acea in óre-care intielesu primescu, ca
48 nu e restituut: pentru ca in Transilvani'a a-
cum nu domnesce Iancu (Nu e aici lo-
culu, intielegemu rubric'a de varietati, se fa-
cemu contemplari asupr'a acestui pasagiul; dupa
a nostra parere pasagiul acesta este forte
gravu, pentru ca, in aceste tempuri critice, ese din
gur'a primului ministru alu Ungariei, R.), ci dom-
nesce legea adusa pre calea constitutiunale.“ —
La acestea respunde in susu amintita rubrica „Ha-
zánk“: Asiá e 48 nu e restituut, pentru ca e
dreptu ca Iancu nu domnesce preste vre-o că-
te-va sate romaneschi (oláh) in munti neumblati,
dara nu avemu nici unu honvedu, care sa dea ase-
curantia locuitorilor infricati (?) dela orasie. Transil-
vani'a, asiá este, nu are in muntii sei Iancu,
se pôle ca unul nu are, dara are multi si pre malurile riului nu este Bem. Afara de
aceea asiá scim ca in Transilvani'a pâna in diu'a
de astazi domnescu legile positive austriace si pôte
si basele le suntu sustinute. Despre punerea in
lucrare a unuiei noi din parte-ne nu scim nimenei
ca. Bine ca Transilvani'a e departe de comitatul
Zemplinului!

** S'a batutu monete de bani
in anulu trecutu in pretiu de 2,686,305 fl.
65 xr. v. a. in monetaria dela Alb'a Juli'a si a-
deca:

1) monete ung. reg. de argintu a	10 xr. 1,011,508 bucăti.
2) monete ung. reg. de argintu a	20 „ 1,039,346 „
3) monete ung. reg. de argintu a	1 fl. 98,332 „
4) monete ung. r. ducati (simpli)	97,888 „
5) florini c. r. de argintu	168,154 „
6) ducati (galbini) c. r. simpli	302,026 „

Sum'a 2,825,558 „

** Comitetulu comit. Hevesiu e disolvutu pen-
tru ca in siedint'a sea din 14 Decembre 1868 s'au
adusu unu conclusu prin carele se exprima desa-
probarea procederei dietei trecute si a creatiunilor,
precum si dispositiunile regesci in cestiunea titlului
monarcului si monarchiei. — Comisaria regescu e
denumită conte Julian Szapary.

** „Zastava“ imbarbatéza pre serbi sa ia
parte la alegerile dietali, si admonéza sa nu faca
opositiune passiva.

* * Tinerimea româna dela Universitatea reg.
din Pest'a va dà Balu in sal'a de „Schiess-
stätt'e“ (lövöld) in 27 Ianuari st. n. 1869,
in favorulu tinerilor români mai lipsiti.

Bilete de intrare se potu cumpără numai pre
lângă aretarea acestei invitări la casariulu comite-
tului d. Ludov. Ciato juristu, — Kecskeméter-Gas-
se, Nr. 7, usi'a 13, — intre 11—12 óre a. m., unde
suntu a se adresă si contribuirile marinimose, —
iéra in séra balului la casa. Pretiulu unui biletu
de intrare pentru un'a familia 5 fl., pentru o per-
sonă 2 fl. Inceputulu la 8 óre.

Pest'a, 11/23 Dec. 1868.

In numele comitetului arangiatoriu.
Stefanu Perianu, Mihail Cirea,
Președinte. membru comit.

* * Sadu 10 Ianuariu

La fabrie'a de spirtu de aicca carea e proprie-
tatea D. M. S. din Cisnadia, in anii trecuti s'au pri-
mejduitu mai multi ómeni, intre care si unu soldatu
licentiatu, in fantân'a de leturi ardiende de unde
operatii abia au scapatu vii, fără de a luă cineva
la respondere pre acelu proprietariu pentru ca nu
ingradeste asemenea fantâna. Acuma de nou s'au
intemplatu unu casu forte infioratoriu. Pentru ca
fantân'a nefiindu ingradita are numai unu coperis
pre care'lui ridică si slobode dupa trebuinta. Asia
intemplantuse ca cineva sa'lu vite deschisu, si
trecendu pre acolu, neobservându ca e deschisa
fantân'a, prea lesne si asta mormântulu acolo!

Togm'a asiá s'au intemplatu in 7 ale acesteia
ca radicându cine-va acelu coperis, unu servitoriu
de acolo, care au fostu soldatu la a 28.
bataliune de venatori, anume Ioann Puscasiu,
si care s'a intorsu sanatosu dela batalia dela Sa-
dova si Königgrätz, si-au afisatu mormentulu in
numit'a fantâna cu leturi! Acelu menorocitu vrendu
sa arunce paie taiete intr'unu cosiu cu leturi, ce
de numit'a fantâna e numai de vre o doi pasi,
cându au trecutu coperisulu fantânei eră inchisu,
iéra cându s'au intorsu, socotindu ca e lotu inchisu,
s'au vediutu ca se cufunda in leturile ce togm'a
erau sositu din caldări.

E de insemnatu, ca acelu menorocitu cându
au scobelitul in fantâna, vrendu a se sprigini s'au
apucatogm'a de coperisulu fantânei care s'au si
returnat si l'au infundatu numai mai bine acolo.

Fiiundu acum infundatul abia au avutu atâta
tempu a radică ce-va coperisulu de au strigatu o-
data, si fiindu ómeni impregiu si scotiendulu
piele numai eră pre elu, — si intre chinuri mari
pâna diminéti'a si-au datu sufletulu.

Ore pentru asemenea primejdii nu e nimenea
responditoriu pentru vieti'a ómenilor?

La Nr. pres. 17.

Dupa rescriptulu ministeriului c. r. de resbelu
imperialu din 4 Ianuariu a. c. sect. 2. Nr. 10938
(din 1868) s'au prelungitul terminulu preclusivu
pentru primirea voluntarilor anuali in periodu de
presinti'a anului acesta pâna in 1 Martiu 1869.

In urm'a acestui se stramuta conchiamare de
aci determinata comisiunuei pentru depunerea esa-
menului — in lipsa de testimonii despre studiele
— dela 26 l. c. pre 22 Februaru a. c. — deci
uu se voru tiené esamenu astfelu in 26 l. c.

Suplicele pentru primirea la esamenulu au de
a se tramite pâna in 20 Februaru la comanda ge-
nerale.

Suplice ale aspirantilor voluntari de primire
de totu instruite au de a se tramite pâna celu
multu in 25 Februaru 1869 la corpulu trupelor
respectivu, seu la oficiele armatei, căror'a le sta
primirea in propri'a loru putere. Suplicele astfelu
intrande cându-va mai tardu nu se voru puté con-
sideră pentru tempulu 1868/9.

Sabiu, in 19 Ianuariu 1869. (28—1)

Dela c. r. comanda generala a tierei.

22—1

Publicatiune.

Din partea subscrisei antistii comunale se face
prin acést'a cunoscetu, cumca in 31 Ianuariu cal.
nou se va dà in arenda dreptulu de macelaritu in
comun'a Avrigu pre anulu 1869, pre lângă con-
ditiunile următoare:

I. ca arendatorele sa solve in cas'a comunale
darea de consumtione in sum'a de 190 fl. v. a.

II. ca carnea de vita sa o venda totu-déun'a
funtula cu 2 cr. v. a. mai josu cá cum va fi
pretiulu ei in Sabiu; — iéra cea de óie cu
4 cr. mai josu cá cea de vita. —

III. Arendatorele va avea dreptu, a tiené pâna la
secere 150 de oi pre ogóra, iéra dupa sec-
cere 200; asemenea si pôle tiené ori-cându
20 vite de taiatu pre otaru.

Celele-lalte conditiuni se potu aflare in cancel-
ari'a comunale, unde se va tiené si esarendá. —
Avrigu, in 20 Ianuariu 1868.

Oficiulu comunale.

N. U. 12 ex. 1869.

Publicare de licitatiune.

In 3/15 Februaru 1869 se voru dà in aren-
da pre calea licitatiunei, in cancelari'a universi-
tati nationale sasesci din Sabiu, piéti'a mare Nr.
183, in órele de cancelaria obicinuite, urmatorii
munti de pasiunitu pre anulu de pasiunitu 1869,
si adeca :

Nr. cur. Situatiunea muntelui	Numirea.	Cuprinsulu su- prafetiei.		Pretiul licitat
		Jugere.	Stângini □-ti	
1	Grópele de susu	794	600	87
2	„ de josu	452	890	410
3	Stéz'a de susu	389	1000	117
4	„ de josu	600	—	101 50
5	Hanesiulu de susu	1676	1400	85
6	„ de josu	1686	1400	111
7	Goaz'a de susu	1419	600	151 50
8	„ de josu	1387	800	76
9	Sereizinu-mare	1253	100	501
10	„ de mijlocu	1413	900	680
11	„ de lature	1141	700	500
12	Balintu mare	1101	900	144
13	„ micu	650	1000	200
14	Balu	928	1300	230
15	Furnic'a	1546	—	166
16	Oltiavu	1425	—	365
17	Stricatu	1750	—	128 50
18	Talmaci	Farkás	—	362
19	Cornu	Pleschei	—	180

Fia-cine, care doresce de a luă in arenda vre-
unu munte, are de a depune in mânila comisiunuei
de licitatiune inainte de licitatiune in bani suna-
tori arvun'a statatore din 10 procente al pretiului
de licitatiune. Arvun'a acést'a se va dà acelor'a,
cari nu voru luă in arenda din licitatiune nici
unu munte, indreptu; iéra acelor'a, cari voru luă
dela licitatiune in arenda, li se va dà arvun'a
indreptu seu li se va compună la banii de a-
renda numai dupa ce voru fi depusi cauzinele
mesuratu contractului.

Condițiile mai de aproape ale arendei se potu
afla si inaintea terminului de licitatiune in cancel-
ari'a susu amintita in órele de cancelaria obicinuite.

Ofertele facute in modulu prescrisul, care au
se fia impreunate cu arvun'a de 10%, se potu
tramite celu multu pâna in 15 Fauru a. c.

Ofertele defectuoase precum si acele, care se
voru tramite numai dupa ce se va si incepulu per-
tractarea licitatiunei verbali, voru remané cu totul
neconsiderate seu se voru respinge.

Sabiu in 11 Ianuariu 1869.

Dela universitatea natiunei sasesci.

Nr. 2. 3. 4. 1869 alu „Telegrafului romanu“.

13—5 **A v i s u .**
Subscisulu se recomanda comuneloru bisericesc
ca fabricantu de clopote de orice marime si de totu
feliulu de sunetu, nu din metalu ordinariu rosieticu
ci din metalu bunu albu. Atâtul in **timpulu de
vara**, cătu si in **timpul de earna**, subscrisulu
— va pute servi cu orice lucru, ce cade in cate-
goria meseriei sele.

Inscriptiunile, decorationile si chipurile de sănti
de pre clopote se voru face gratis, asiá dupa cum
se voru cere in respectivele comande, si de mon-
tituri se va ingrige subscrisulu prelângă preturiile
cele mai moderate.

In sfîrșitul puci de focu de totu feliulu si de
ori-ce marime, precum si preste totu ori ce lucruri
de arama si de metalu le va fabricá subscrisulu cu
promptetia si prelângă preturiile cele mai moderate.